

KATALOGIZACIJA – VPRAŠANJA IN ODGOVORI PRI OBDELAVI GRADIVA

Začetni datum: 25. 1. 2022

Zadnja dopolnitev: 7. 7. 2022

V dokumentu so zbrana vprašanja in odgovori, ki so jih katalogizatorji naslovili na NUK. Namen dokumenta je na enem mestu zbrati različne dileme, s katerimi se srečujejo katalogizatorji pri svojem delu, hkrati pa vse slovenske katalogizatorje seznaniti z odgovori na te dileme. Vprašanja in odgovori so razvrščeni v štiri sklope, znotraj sklopov pa so trenutno nanizani kronološko, kot so vprašanja prihajala v NUK. Dokument se sprti spreminja in dopolnjuje.

Vprašanja in pobude s področja katalogizacije nam lahko posredujete na elektronski naslov: obdelava@nuk.uni-lj.si.

Vsebina

I	Opisna katalogizacija	3
1	Kako v bibliografskem zapisu navedemo podatek o založniku pri videoposnetkih, objavljenih na spletnih straneh tipa YouTube in Vimeo?	3
2	Kje najdemo podatke o založniku ipd. pri spletnih virih?	4
3	Kako navedemo leto nastanka članka v primeru, ko članek izide "online first" v letu 2020, potem pa v letu 2021 izide še v številki revije?.....	4
4	Kako v bibliografskem zapisu v polju 702 za potrebe bibliografije raziskovalcev navajamo avtorja, kadar ima ta pri viru več funkcij? Ali je še vedno treba pisati vsako funkcijo v svoje polje 702 ali lahko združimo vse funkcije v enem polju 702?	4
5	Kako v bibliografskem zapisu navedemo podatek o nagradi/priznanju/znaku (npr. znaku zlata hruška) in nominacijah za posamezno nagrado/znak ipd.?	4
6	Kako pri sestankih navedemo podatek o lokaciji, ko imamo hkrati podatek »online« in podatek o kraju?	5
7	Ali lahko datum objave spletnega prispevka obravnavamo kot vrsto kronologije in ga prepisemo v podpolje 215k, kadar je to edini vir natančnejšega fizičnega opisa?	5
8	Kako izpolnimo polje 856, ko je elektronski vir v različnih formatih dostopen na enem elektronskem naslovu?	5

9	Kako v bibliografskem zapisu navedemo podatek o bibliografiji, ko je ta navedena pri posameznih poglavjih/prispevkih in na koncu publikacije?.....	6
10	Kako obdelati nesamostojno priložo, kjer manjka osnovno gradivo?.....	6
11	Kdo izpolnjuje polji 020 in 021 in za katere namene se uporabljata?	7
II	Normativna kontrola.....	8
12	Kaj storiti, če v normativni bazi imen CONOR kreiramo normativni zapis na napačni maski in ga shranimo?.....	8
13	Kako oblikujemo točko dostopa (TD) pri islandskih osebnih imenih?	8
III	Predmetno označevanje in klasifikacija	10
14	Kako vsebinsko obravnavamo glasbene tiske, pri katerih je spremljava inštrument, npr. klavir?	10
IV	Ostalo	10
15	Kakšen bibliografski zapis naredimo za zbornik, ki ga raziskovalci pošljejo po e-pošti, ker so ga tako tudi prejeli in ni nobene druge objave?.....	10
16	Ali lahko na zahtevo avtorice izbrišemo bibliografski zapis za njeno diplomsko delo?10	
17	Zakaj pri integrirnih virih (maska K) ni mogoče dodati tipologije dokumenta 2.25 v podpolju 001t?.....	11
18	Naš bibliografski zapis je neupravičeno označen za brisanje. Kako ugotovim, katera knjižnica lahko zapis odznači za brisanje?.....	11

I Opisna katalogizacija

1 Kako v bibliografskem zapisu navedemo podatek o založniku pri videoposnetkih, objavljenih na spletnih straneh tipa YouTube in Vimeo?

Pri videoposnetkih, objavljenih na spletnih straneh tipa YouTube, Vimeo ipd., v polju 210 najprej navedemo t. i. uporabnika oz. založnika kanala, tj. tistega, ki je videoposnetek naložil (v angleščini se zanj uporabljajo različni izrazi, npr. *channel publisher*, *channel name*, *screen name*, *uploader*, *poster's username*); uporabnik je lahko zasebnik ali inštitucija ali tema oz. projekt, običajno je naveden pod posnetkom. Nato navedemo še ponudnika oz. spletno stran, ki omogoča te objave (npr. YouTube, Vimeo) in mu v oglatem oklepaju dodamo pojasnilo [distributer]. Ob tem ne pozabimo države distributerja kodirati tudi v podpolju 102a.

Primeri:

- 210 __ a[S. l.]
cM. Pipan
a[San Bruno]
cYouTube [distributer]
d2013
- 210 __ aLjubljana
cFakulteta za farmacijo
a[San Bruno]
cYouTube [distributer]
d2017
- 210 __ a[S. l.]
cInformativni dnevi
a[San Bruno]
cYouTube [distributer]
d2017
- 210 __ a[S. l.]
cS. Novak
a[New York]
cVimeo [distributer]
d2013

2 Kje najdemo podatke o založniku ipd. pri spletnih virih?

Najprej preverimo, če so podatki o založniku na začetni, vstopni strani nekega spletnega vira. Ni pa nujno, da so ti podatki vedno na začetni strani, kjer je vir, ki ga obdelujemo. V teh primerih vedno preverimo še podstrani. Običajno je ta podatek v zavihkih, kot so: About us/Contacts/O nas ipd., včasih sicer malo bolj skrito, vendar je večinoma podatke mogoče najti; oglatih oklepajev ne dodajamo, podatek je na viru – podstran je ustrezen vir. Če podatka ni na viru, tudi na podstraneh ne, ga poskušamo ugotoviti in nato podatek napišemo v oglatem oklepaju ali pa uporabimo kratico »s. l.«.

3 Kako navedemo leto nastanka članka v primeru, ko članek izide "online first" v letu 2020, potem pa v letu 2021 izide še v številki revije?

Če katalogiziramo članek v tiskani verziji, upoštevamo letnico, ki je na reviji, torej 2021, leta, ko je izšel »preprint«, ne navajamo. Pri obdelavi takih člankov upoštevamo tudi navodila za sestavne dele v tisku, objavljena v dokumentu Dodatna navodila za katalogizacijo bibliografskih enot, ki se upoštevajo pri vrednotenju raziskovalne uspešnosti, dostopna na http://home.izum.si/cobiss/bibliografije/Navodila_za_bibliografije_2018-11-23.pdf. Enako velja za članek v elektronski verziji. Zapisov za sestavne dele v publikacijah, ki so še v tisku (npr. zapisi za članke v revijah in zapisi za poglavja v monografijah), v sistemu COBISS praviloma ne kreiramo. Tudi predhodno e-objavo lahko razumemo kot »preprint« in postopamo kot je v navodilih za tiskani članek.

4 Kako v bibliografskem zapisu v polju 702 za potrebe bibliografije raziskovalcev navajamo avtorja, kadar ima ta pri viru več funkcij? Ali je še vedno treba pisati vsako funkcijo v svoje polje 702 ali lahko združimo vse funkcije v enem polju 702?

Pri vodenju osebnih bibliografij za osebo z več sekundarnimi odgovornostmi ni treba več ponavljati polja 702. Vse sekundarne odgovornosti ene osebe združimo v enem polju 702. Podrobnejša navodila glede vnosa v polja 70X pri vodenju osebnih bibliografij so v gradivu s tečaja Osnove obdelave gradiva za bibliografije raziskovalcev, dostopnem na http://home.izum.si/IZUM/program_izobrazevanja/Prosojnice/T72.pdf, str. 15.

Za dodatne informacije se je treba obrniti na IZUM.

5 Kako v bibliografskem zapisu navedemo podatek o nagradi/priznanju/znaku (npr. znaku zlata hruška) in nominacijah za posamezno nagrado/znak ipd.?

V bibliografski zapis se lahko vnese tudi podatek o nagradi/priznanju/znaku (npr. znaku zlata hruška), če menimo, da je podatek koristen za uporabnike kataloga. Tak podatek navedemo v polju 334. Običajno navedemo ime nagrade ipd. in leto podelitve (če je leto podelitve primeren podatek). Tudi podatek o nominacijah za posamezno nagrado lahko navedemo v polju 334, čeprav je polje namenjeno predvsem nagradam. Opomba o nagradah ipd. v polju 334 ni obvezna in se glede navajanja podatka dogovori znotraj knjižnice.

V primeru več nagrad ipd. naj se polje 334 ponovi za vsako nagrado ipd., dopuščamo pa tudi možnost, da se vse nagrade ipd. navedejo v enem polju 334, med seboj pa se ločijo z vejico.

Primeri:

334 __ aPriznanje zlata hruška, 2015

334 __ aZnak zlata hruška

334 __ aNominacija za xx

ali

334 __ aNominacija za nagrado/priznanje xx.

6 Kako pri sestankih navedemo podatek o lokaciji, ko imamo hkrati podatek »online« in podatek o kraju?

V bibliografskem opisu podatke prepišemo dosledno s predloge ne glede na to, ali je naveden kraj ali izraz online ali kombinacija podatkov.

V točki dostopa (v normativnih in variantnih točkah dostopa) zapišemo izraz glede na način izvedbe:

- Če se srečanje, kongres, konferenca ipd. odvija preko spleta (za sodelovanje je potrebna prijava), je v točki dostopa naveden izraz »online«.

Predavatelji lahko izvajajo predstavitve iz različnih lokacij ali iz iste lokacije. Tudi če so predavatelji zbrani na istem mestu, kjer izvedejo predstavitev, je dogodek kot celota organiziran online. Kongres, konferenca, simpozij ipd. je srečanje strokovnjakov z določenega področja (tudi tistih strokovnjakov, ki ne sodelujejo aktivno) in ne le srečanje »predavateljev«.

- Če gre za klasično srečanje na določeni lokaciji, ki se hkrati snema oz. prenaša po spletu, v točki dostopa navedemo kraj oz. zemljepisno ime (neposredni prenos srečanja ne vpliva na določanje kvalifikatorja).

7 Ali lahko datum objave spletnega prispevka obravnavamo kot vrsto kronologije in ga prepišemo v podpolje 215k, kadar je to edini vir natančnejšega fizičnega opisa?

Pri elektronskih člankih, ki niso objavljeni v revijah in torej nimajo podatkov, kot so letnik, številka ipd., je vsekakor datum objave tisti, ki sodi v podpolje 215k.

8 Kako izpolnimo polje 856, ko je elektronski vir v različnih formatih dostopen na enem elektronskem naslovu?

Ko je elektronski vir v različnih formatih dostopen na enem elektronskem naslovu, v podpolju 856u navedemo URL-naslov vira, v podpolju 856q pa navedemo vrsto datoteke oz. formata, in sicer vsak format v ločenem podpolju »q«.

200 0_ aEsej bElektronski vir fDavid Albahari giz srbščine prevedla Sonja Polanc gurejanje in priprava za elektronsko objavo Blaž Podlesnik

856 40 uhttps://doi.org/10.4312/NOKQ9389 qPDF qePUB qHTML

9 Kako v bibliografskem zapisu navedemo podatek o bibliografiji, ko je ta navedena pri posameznih poglavjih/prispevkih in na koncu publikacije?

Če je bibliografija navedena pri posameznih poglavjih in še na koncu publikacije, navedemo oboje, torej: **320a Bibliografija pri posameznih poglavjih in na str. xx-yy.**

10 Kako obdelati nesamostojno prilogo, kjer manjka osnovno gradivo?

V praksi se katalogizatorji občasno srečamo tudi s prilogami, ki jim manjka osnovno gradivo. V knjižnico smo npr. prejeli samo metodična navodila za prosojnice, samih prosojnic pa ne (v NUK je to večinoma gradivo iz odpisov). Pri katalogizaciji ugotovimo, da v bazi še ni zapisa, mi pa smo pred dilemo, kako tako prilogo katalogizirati. V tem primeru imamo dve možnosti, odvisno od razpoložljivih podatkov:

- 1) Če so iz priloge razvidni vsi osnovni podatki za osnovno/glavno gradivo, oblikujemo zapis za celoto. V polju 316 navedemo manjkajoči/e del/e. Priporočljiva je še katalogizatorjeva opomba, da je bibliografski opis narejen po prilogi (polje 830). Glej *Primer 1*.
- 2) Če nimamo ustreznih podatkov, prilogo obdelamo kot samostojno gradivo. Glej *Primer 2*.

V obeh primerih mora prvi katalogizator, ki prejme manjkajoči/e del/e kompleta, zapis ustrezno dopolniti.

Primer 1

COBISS-ID 80096257 (maska N)

- 001** an - nov zapis bg - projicirno, filmsko in video gradivo cm - monografska publikacija d0 - ni hierarhičnega odnosa 7ba - latinica
- 100** bd - publikacija, zaključena ob izidu ali v enem koledarskem letu c1981 hslv - slovenski lba - latinica
- 1010** aslv - slovenski
- 102** asvn - Slovenija aswe - Švedska
- 115** ab - projicirno gradivo b100 cb - barvno dy - ni zvoka gl - prosojnica jf - navodila
- 2000** aGeografija bProjicirno gradivo efotoprosojnice eSVIO favior izbora fotoprosojnic in avtor metodičnih navodil Slavko Brinovec
- 210** aLjubljana cDopisna delavska univerza Univerzum d1981 eŠvedska gAlmqvist Wiksell
- 215** a100 prosojnic d29 cm e1 metodična navodila (51 str.) ; 29 cm
- 300** aV kolofonu navodil: Geografija SVIO : 100 fotoprosojnic v treh mapah
- 300** aFotoprosojnice so del didaktičnega kompleta, ki obsega še učbenik, delovni zvezek, priročnik za učitelje in serijo diapozitivov
- 316** aManjkajo prosojnice 550001 - Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana
- 5170** aGeografija SVIO
- 53200** aSkupna vzgojnoizobrazbena osnova
- 5400** a100 fotoprosojnic v treh mapah
- 5400** aSto fotoprosojnic v treh mapah
- 606** aGeografija xMetodika pouka 2NUK - Splošni slovenski geslovnik
- 6100** aučni pripomočki aprosojnice adidaktični kompleti

- 675** a37.091.3:91 s37 - Vzgoja in izobraževanje b37 - Vzgoja. Izobraževanje. Šolstvo c37.091.3 - Učne metode in postopki. Oblike poučevanja in usposabljanja. Metodika pouka vUDCMRF12
- 700 1** 3131171 aBrinovec bSlavko 4070 - avtor
- 830** aOpis po metodičnih navodilih

Primer 2

COBISS-ID 949340 (maska M)

- 001** an - nov zapis ba - tekstovno gradivo, tiskano cm - monografska publikacija d0 - ni hierarhičnega odnosa t2.06 - slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid 7ba - latinica
- 100** bd - publikacija, zaključena ob izidu ali v enem koledarskem letu c1984 hslv - slovenski lba - latinica
- 1010** aslv - slovenski
- 102** asvn - Slovenija
- 105** bj1 - učbenik za osnovne šole
- 2000** aKemija eprosojnice emetodična navodila fSaša. A. Glažar, Tatjana Pretnar goblikovalec Dušan Krnel
- 210** aLjubljana cDržavna založba Slovenije d1984
- 215** a39 str. d24 cm
- 300** a500 kompletov
- 606** aKemija 2NUK - Splošni slovenski geslovník
- 6100** aprosojnice aučni pripomočki aučbeniki za osnovne šole
- 675** a54(075.2)(072) b5 - Matematika. Naravoslovne vede c54 - Kemija s54 - Kemija. Kristalografija. Mineralogija vUDCMRF12
- 700 1** 32316899 aGlažar bSaša A. 704810 4070 - avtor 83-117 - Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta
- 701 1** 3952163 aPretnar bTatjana f1929-2022 4070 - avtor
- 702 1** 33704419 aKrnel bDušan 712552 4130 - grafični oblikovalec 83-117 - Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

11 Kdo izpolnjuje polji 020 in 021 in za katere namene se uporabljata?

Polji 020 in 021 izpolnjuje Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK). Polje 020 se izpolnjuje za potrebe slovenske bibliografije. Podatka iz podpolj a in b tvorita identifikator bibliografske enote za slovensko bibliografijo. Polje 021 se izpolnjuje za potrebe štetja obveznega izvoda. Podatkov v teh poljih ne popravljamo in ne brišemo, razen ene izjeme pri polju 020, ki je opisana v nadaljevanju.

Uporaba polja 020 v NUK

NUK od januarja 2014 vse knjige za slovensko bibliografijo označuje v polju 020. V podpolju 020a je koda države naše ustanove, v podpolju 020b pa številka v slovenski bibliografiji, ki ima strukturo *Myymmcccc* (yy = leto uvrstitve knjige v slovensko bibliografijo; mm = mesec uvrstitve knjige v slovensko bibliografijo; cccc = zaporedna številka v tekočem letu (od 0001 dalje)).

Pred letom 2014 se je polje redko uporabljalo. Za vire, ki so izšli v obdobju 1980–2000, se uvrstitev v slovensko bibliografijo ureja v lokalnem podpolju 992b in se številke v polju 020 ne vzdržujejo, so pa služile kot poskus v izpisu za pripravo tiskanih bibliografij osemdesetih let, ki so nastajale z desetletnim zamikom po prihodu COBISS-a v devetdesetih letih. Kadar pri katalogizaciji takih virov program opozori *Zapisa ni možno shraniti, dokler ni popravljeno sledeče »Podpolje 020 je predolgo ...«*, polje 020 brišemo, ID zapisa pa sporočimo v NUK na obdelava@nuk.uni-lj.si.

Uporaba polja 021 v NUK

V podpolju 021a je koda države naše ustanove, v podpolju 021b pa številka obveznega izvoda. Prva številka označuje število obveznih izvodov: številka »2« pomeni, da smo prejeli manj kot 16 izvodov (npr. 202201931), številka »9« pa pomeni, da smo prejeli natančno 16 izvodov (npr. 902202090).

II Normativna kontrola

12 Kaj storiti, če v normativni bazi imen CONOR kreiramo normativni zapis na napačni maski in ga shranimo?

Obstoječim normativnim zapisom ni mogoče spremeniti maske. Če je zapis za ime korporacije kreiran v maski za osebna imena ali obratno, prevezovanje ni mogoče. Zapis je tako treba brisati, kar uredijo v IZUM-u na osnovi sporočil katalogizatorjev.

13 Kako oblikujemo točko dostopa (TD) pri islandskih osebnih imenih?

Islandsko ime je lahko sestavljeno iz osebnega imena, starševskega imena oziroma patronimika ali redkeje matronimika, priimka, predloga in izraza za kraj. Patronimik oziroma matronimik je ime po očetu oziroma materi, ki ima lahko končnico *-son* (sin) ali *-dóttir* (hči).

Oblike islandskih osebnih imen:

Osebno ime + patronimik	Steinunn Eyjólfsdóttir
Prvo in drugo osebno ime + patronimik	Ólafur Jóhann Ólafsson
Prvo osebno ime in prva črka drugega osebnega imena + patronimik	Sigurður A. Magnússon
Osebno ime + patronimik + priimek	Gudmundur Gíslason Hagalín
Osebno ime + priimek	Halldór Laxness
Osebno ime + predlog + ime kraja	Jóhannes úr Kötlum
Osebno ime + patronimik + predlog + ime kraja	Bjarni Benediktsson frá Hofteigi

V tabeli so prikazani primeri islandskih osebnih imen z normativnimi in variantnimi točkami dostopa.

	<i>Ime v naravnem vrstnem redu</i>	<i>Normativna TD</i>	<i>Variantna TD</i>
1	Atli Örvarsson osebno ime + patronimik (»sin Örvarja«)	Atli Örvarsson	Örvarsson, Atli
2	Steinunn Eyjólfsdóttir osebno ime + patronimik (»hči Eyjólf«)	Steinunn Eyjólfsdóttir	Eyjólfsdóttir, Steinunn
3	Jóhannes úr Kötlum osebno ime + predlog + ime kraja (»Jóhannes iz Kötluma«)	Jóhannes úr Kötlum	Kötlum, Jóhannes úr
4	Bjarni Benediktsson frá Hofteigi osebno ime + patronimik + predlog + ime kraja (»sin Benedikta iz Hofteigija«)	Bjarni Benediktsson frá Hofteigi	Benediktsson frá Hofteigi, Bjarni
5	Dagur Bergþóruson Eggertsson osebno ime + matronimik + patronimik (»sin Bergþóre in Eggerta«)	Dagur Bergþóruson Eggertsson	Bergþóruson Eggertsson, Dagur Eggertsson, Dagur Bergþóruson
6	Halldór Laxness osebno ime + priimek	Halldór Laxness	Laxness, Halldór
7	Sigurður A. Magnússon osebno ime + prva črka drugega osebnega imena + patronimik (»sin Magnúsa«)	Sigurður A. Magnússon	Magnússon, Sigurður A.
8	Ólafur Jóhann Ólafsson prvo osebno ime + drugo osebno ime + patronimik (»sin Ólafa«)	Ólafur Jóhann Ólafsson	Ólafsson, Ólafur Jóhann
9	Gudmundur Gíslason Hagalín osebno ime + patronimik (»sin Gísla«) + priimek	Gudmundur Gíslason Hagalín	Gíslason Hagalín, Gudmundur Hagalín, Gudmundur Gíslason

Glej tudi navodila za oblikovanje normativnih točk dostopa za islandska imena na <https://www.ifla.org/g/cataloguing/names-of-persons/> in seznam osebnih imen islandske nacionalne knjižnice na https://leitir.is/primo-explore/browse?vid=GEGNIR&lang=is_IS (izbrati je treba *Höfundur A-Ö*).

III Predmetno označevanje in klasifikacija

14 Kako vsebinsko obravnavamo glasbene tiske, pri katerih je spremljava inštrument, npr. klavir?

Skupno muziciranje dveh ali več glasbenikov je komorna igra. Ko gre za šolsko/študijsko literaturo za nižjo stopnjo, ki izpostavlja solista (npr. skladbe za saksofon, skladbe za flavto, ipd.), se v praksi pogosto odločamo drugače (tudi zaradi postavitve gradiva). Smiselno je, da oznaka izhaja iz vsebine.

Če presodimo, da je glasba za odrasle, ne za otroke (izbrana koda 100e=k), sta oba inštrumenta dokaj izenačena in gre za komorno skladbo, npr. COBISS-ID=71407107.

Za UDK v bibliografskem zapisu se odločamo na podlagi pregleda vsebine (ugotovimo, ali gre za učne skladbe, zbirke za začetnike ipd. ali za skladbe za koncertni oder, za skupno muziciranje itd.). Odločitev sprejmemo na podlagi prevladujočih argumentov in v skladu z namenom in potrebami knjižnice.

IV Ostalo

15 Kakšen bibliografski zapis naredimo za zbornik, ki ga raziskovalci pošljejo po e-pošti, ker so ga tako tudi prejeli in ni nobene druge objave?

Za tak zbornik ne moremo narediti bibliografskega zapisa. Zbornik, poslan samo po e-pošti, ni ustrezen vir podatkov. COBISS je javni vzajemni katalog, gradivo oz. podatki v katalogu morajo biti vidni in preverljivi. Na podlagi gradiva, poslanega po e-pošti, ne moremo kreirati bibliografskega zapisa, tako gradivo ni javno dostopno in tako tudi ne preverljivo. Zapise delamo samo za vire, ki so javno dostopni oz. javno objavljeni. To velja za vse vire, ki jih prejmete samo po e-pošti, in niso bili nikjer javno objavljeni. Običajno so taki zborniki kasneje objavljeni, šele takrat lahko naredimo zapis. Če se zgodi, da tak zbornik ni nikoli objavljen, lahko prispevek za potrebe osebne bibliografije obdelamo le kot izvedeno delo oz. kot dogodek, pod pogojem, da je bilo predavanje izvedeno. Če predavanje ni bilo izvedeno, prispevka v tem primeru ne moremo obdelati, tudi kot izvedeno delo ne.

Iz izkušenj katalogizatorjev, ki se srečujejo s podobnimi primeri, vemo, da se v večini takih primerov kasneje izkaže, da je zbornik, poslan kot priponka v e-pošti, objavljen. Svetujemo, da se v takih primerih pozove raziskovalca, da pošlje ustrezen URL-naslov, kjer je zbornik objavljen, če gre za vir, dostopen na spletu; če gre za tiskano izdajo, pa potrebujemo fizični izvod. Če se kljub temu izkaže, da zbornik res ni bil objavljen in tudi ne bo, lahko avtor pozove uredništvu k objavi, npr. na spletni strani konference.

16 Ali lahko na zahtevo avtorice izbrisemo bibliografski zapis za njeno diplomsko delo?

V tem primeru bibliografskega zapisa iz kataloga ne smemo izbrisati. Vsak zapis v vzajemnem katalogu temelji na konkretnem knjižničnem gradivu, ki ga opisuje. Če bi se vpis naknadno izbrisal, bi to pravzaprav pomenilo, da gradiva sploh nikoli ni bilo (ni nikoli niti obstajalo). Kar pa seveda ni res. Izvod diplomske naloge je knjižnica dobila zakonito in je zdaj njena last. Ne obstaja nobena pravna

podlaga za to, da knjižnica popravi evidenco v vzajemnem katalogu in zapis o svojem lastnem izvodu knjižničnega gradiva iz njega izbriše (zapis izbriše), saj bi to pomenilo prenašanje oz. ponarejanje javnih dokumentov, kar je kaznivo (vzajemni katalog je javni dokument).

V skladu s pravili stroke je morala knjižnica diplomsko nalogo zabeležiti v vzajemnem katalogu, tako kot vsako drugo knjižnično gradivo, ki ga knjižnica pridobi. Gradivo ostane trajno zabeleženo v katalogu in se ne briše. Vse spremembe v zvezi z gradivom se označijo v zapisu samem (npr. »odpisano« ali »izgubljeno«, označi se tudi omejena dostopnost gradiva oz. njegova trajna nedostopnost).

17 Zakaj pri integrirnih virih (maska K) ni mogoče dodati tipologije dokumenta 2.25 v podpolju 001t?

Za vse informacije glede vrednotenja bibliografskih kazalcev raziskovalne uspešnosti se je treba obrniti na Osrednje specializirane informacijske centre (OSIC-e) ali IZUM, zato tukaj povzemamo odgovor, ki smo ga v zvezi s tem vprašanjem prejeli od IZUM-a.

Kontrola pri integrirnih virih (001c=i) ne dovoli vnosa tipa 2.25. Pri integrirnih virih so dovoljene samo izbrane tipologije, povezane z zborniki konferenc in enciklopedijami, slovarji ipd (npr. 2.30, 2.31, 2.06 ...). Tip 2.25 v maski K ni dovoljen zato, ker tip 2.25 ne zajema samo zbornikov povzetkov konferenc, ampak tudi tisoče drugih primerov zaključenih monografij. S sprostitev kontrole za tip 2.25 bi vse to omogočili tudi pri zapisih za integrirne vire. Vsaka sprostitev kontrole (kontrole so vedno ustvarjene premišljeno in z določenimi nameni) zahteva tehten premislek.

Na zadnjem sestanku z OSIC-i in ARRS-jem (z dne 10. 6. 2021, zapisnik sestanka je objavljen na spletnem naslovu https://www.cobiss.si/zapisniki/delovne-skupine/Zapisnik_Sestanek_z_OSIC-i_in_ARRS_2021-06-10.pdf) je bila obravnavana omenjena problematika, kjer je bil sprejet sklep: »Ker pri tipih 1.10, 1.11, 1.12 in 1.13 ni pomembno, kakšen tip dela je v nadrejenem zapisu (tj. zborniku povzetkov), se, kadar je zbornik povzetkov integrirni vir, tip dela v zapis za zbornik ne vnese (skladno s tem se dopolnijo dodatna navodila za katalogizacijo).«

Pri podrejenih zapisih, namenjenim povzetkom konferenc (1.10, 1.11, 1.12, 1.13), namreč ni pomembno, kakšen tip ima nadrejeni zapis (in ali ga sploh ima). Zato bodo točke in kategorizacija pri povzetkih popolnoma enaka, če bo podpolje za tip dela (001t) v zborniku povzetkov v zapisih za integrirne vire prazno.

18 Naš bibliografski zapis je neupravičeno označen za brisanje. Kako ugotovim, katera knjižnica lahko zapis odznači za brisanje?

Kadar je naš bibliografski zapis označen za brisanje, pomeni, da gre verjetno za podvojeni zapis (duplikat), in smo ugotovili, da to ni upravičeno (kot duplikat velja zapis, ki je po datumu kreiranja novejši; pri zapisih, ki so bili v COBIB preneseni iz drugih sistemov upoštevamo datum prenosa), prosimo knjižnico, ki je zapis označila za brisanje, da zapis tudi odznači za brisanje.

Pozorni pa moramo biti pri starejših zapisih. Pri starejših zapisih, za katere imamo na voljo arhiv, je treba preveriti, ali se je urejal v vmesniku KAT2 (to je označeno) ali KAT3 (če oznake KAT2 ni, pomeni, da je bil že urejan v vmesniku KAT3, četudi je nastal v vmesniku KAT2). Poglejmo si primer bibliografskega zapisa COBISS.SI-ID=5881630. Zapis je bil neupravičeno označen za brisanje in je bil kreiran v vmesniku KAT2. Za brisanje je bil označen leta 2008, še v COBISS2. Leta 2016 je bil zapis nazadnje urejan, in sicer že v vmesniku KAT3 – s tem je postal t. i. COBISS3-zapis. Posledično je zapadel pod takrat novo logiko shranjevanja, urejanja, ki se razlikuje od KAT2, zato je lahko zapis odznačila za brisanje knjižnica, ki ga je zadnja urejala in ne knjižnica, ki ga je označila za brisanje.

Za dodatne informacije in pomoč glede urejanja podvojenih zapisov se je treba obrniti na IZUM.